

Dinamični prometni znaki opozarjajo voznike o prisotnosti medvedov in ostalih velikih prostoživečih živali ob cestišču

Sporočilo za javnost,
Velenje, 15. 2. 2016

O prisotnosti medvedov oz. ostalih večjih prostoživečih živali na ali ob cestišču nas od začetka letošnjega leta opozarjajo tudi dinamični prometni znaki. Na dveh problematičnih odsekih magistralne ceste Ljubljana – Kočevje, tj. pri Jasnici in Ortneku, so namreč postavljeni štirje elektronski znaki "Divjad na cesti" (I-18). Znaki, ki se aktivirajo le takrat, ko v neposredno bližino ceste zaidejo večje živali, opozarjajo voznike o nevarnosti oz. možnosti trka z njimi. Takšni znaki, ki so v sklopu projekta LIFE DINALP BEAR (LIFE13 NAT/SI/000550) in ob soglasju Direkcije RS za infrastrukturo, sedaj prvič postavljeni na slovenske ceste, bistveno povečujejo cestno-prometno varnost.

Prometnice lahko negativno vplivajo na številne prostoživeče živali. Medvedi, ki jih povozijo motorna vozila, predstavljajo znaten del skupne zabeležene smrtnosti medvedov v Sloveniji. Istočasno trki vozil z medvedi in ostalimi večjimi vrstami prostoživečih živali pomenijo veliko tveganje za voznike in njihove sopotnike.

V sklopu projekta LIFE DINALP BEAR, ki je namenjen celovitemu varstvu rjavega medveda v severnih Dinaridih in Alpah, sta bila v sklopu pripravljanih aktivnosti izdelana *Poročilo o vplivu smrtnosti medvedov v prometu na slovensko-hrvaško populacijo in njeno razširjenje proti Alpam* ter *Akcijski načrt za ublažitev vplivov, ki jih ima promet na medvede*. Poročilo in akcijski načrt sta izhodišči za izvedbo številnih omilitvenih ukrepov za zmanjšanje poveza medvedov v Sloveniji, ki jih izvajata *Inštitut za ekološke raziskave ERICo Velenje* in *Zavod za gozdove Slovenije*. V letu 2015 so bila na najbolj problematičnih odsekih železniških prog Postojna – Pivka (med Postojno in Prestrankom) in Ljubljana – Postojna (med Rakekom in Uncem) postavljena zvočna odvrčala, ki opozarjajo medveda na prihod vlaka. Spomladi 2016 bodo zvočna odvrčala nameščena tudi na najbolj problematičnih odsekih državne ceste Ljubljana – Kočevje, plezanje medvedov prek ograje na primorski avtocesti pa bo med Logatcem in viaduktom Ravbarkomanda preprečevala električna ograja.

Eden pomembnejših ukrepov, ki so ga člani projektne skupine izvedli za zmanjšanje problematike trkov vozil z medvedi, je postavitve dinamičnih prometnih znakov. Gre za popolno novost med aktivnostmi za zmanjšanje poveza večjih prostoživečih živali pri nas. Sistem je prirejen po že dokazano učinkovitih sistemih iz tujine (npr. Nemčija, Kanada). Dinamični prometni znaki delujejo na principu obveščanja voznikov o nevarnosti, ko je ta dejansko prisotna (torej, ko so živali resnično v bližini ceste); ko nevarnosti ni, znaki niso aktivni. Senzorji, ki so nameščeni vzdolž ceste, namreč zaznajo prisotnost vsake večje živali, tudi medveda, ki se približuje cestišču. Takoj, ko se sprožijo, vklopijo po dva elektronska prometna znaka "Divjad na cesti", ki sta postavljena na obeh straneh problematičnega odseka. Znaka pričneta tedaj utripati in delujeta še nekaj minut po sprožitvi senzorjev. Opozarjanje voznikov je torej le občasno, ko je nevarnost dejansko prisotna, kar naj bi zagotavljalo tudi bistveno večjo zaznavanje in odzivnost voznikov.

Kontakt: dr. Ida Jelenko Turinek, ERICo Velenje, Inštitut za ekološke raziskave d.o.o., ida.jelenko@erico.si, 03 898 19 51

Project title: Population level management and conservation of brown bears in northern Dinaric Mountains and the Alps - LIFE DINALP BEAR
Duration of the project: 1/7/2014-30/6/2019
Coordinating beneficiary: Slovenia Forestry Service, Slovenia
Associated beneficiaries: University of Ljubljana and ERICo Velenje Ltd. from Slovenia; Autocesta Rijeka-Zagreb d.d. and Veterinarski fakultet, Sveučilište u Zagrebu from Croatia; Provincia Autonoma di Trento - Servizio Foreste e Fauna, Progetto Lince Italia and Regione del Veneto - Unità di Progetto Caccia a Pesca from Italy.

